

Usama ibn Zayd

Innehåll

- Usama ibn Zayds härstamning
- Hans uppväxt och islam
- Usamas egenskaper
- Hans ställning
- Usamas armé
- Hans liv under de rättledda kaliferna
- Vem var Usamas mor?
- Usamas far
- Usamas död

Den ädle följeslagaren **Usama ibn Zayd må Allah vara nöjd med honom** var en av de unga sahaba; profeten ﷺ dog när Usama var 20 år gammal. Profeten älskade honom och höll honom nära sig, och därför kallades han **"den älskade, son till den älskade"** (*al-hibb ibn al-hibb*), eftersom hans far Zayd ibn Haritha var profetens älskade. Usama hade en mycket hög ställning, inte bara hos profeten utan även hos alla sahaba, som respekterade honom för profetens kärlek till honom och hans far.

Usama ibn Zayds härstamning

- **Namn:** Usama ibn Zayd ibn Haritha ibn Sharahil ibn ‘Abd al-Ozza ibn ‘Amir ibn al-Nu‘man ibn ‘Amir.
- Han tillhörde **Banu Kalb**, en gren av Quda‘a.
- **Far:** Zayd ibn Haritha, profetens mawla.
- **Mor:** Umm Ayman, profetens fostermor.
- **Titel:** *al-hibb ibn al-hibb*.
- **Hustru:** Fatima bint Qays al-Fihriya.
- **Barn:** Muhammad ibn Usama ibn Zayd.

Hans uppväxt och islam

Usama föddes **sju år före hijra** i Mekka. Han antog islam tillsammans med sina föräldrar. Profeten ﷺ dog när Usama var 20 år gammal.

Profeten älskade honom djupt. Usama berättade:

”Profeten brukade sätta mig på sitt lår och sätta al-Hasan och al-Husayn på sitt andra lår och säga: ‘O Allah, jag älskar dem — älska Du dem.’”

Usamas egenskaper

Enligt historikerna var Usama **mörkhyad** och hade **platt näsa**. Han hade stora dygder: han var son till Zayd och Umm Ayman — de närmaste människorna till profeten och de första som trodde på honom. Han föddes i islam och upplevde aldrig jahiliyyans mörker.

Han var en av de mest lojala och kärleksfulla mot profeten ﷺ. Han lämnade honom aldrig. När profeten gick in i Mekka var Usama vid hans sida, och när profeten gick in i Ka‘ba var Usama med honom.

Hans ställning

Trots sin unga ålder och trots närvaron av stora, erfarna sahaba, utsåg profeten ﷺ honom till befälhavare över en expedition mot avgudadyrkarna. Det var hans första befäl, och han segrade — vilket glädde profeten mycket.

Usama berättade om denna expedition:

"Jag hann ifatt en man som flydde. Jag höjde mitt spjut mot honom, och han sade: 'La ilaha illa Allah.' Men jag dödade honom ändå. Profetens ansikte förändrades och han sade: 'Ve dig, Usama! Hur ska du göra med La ilaha illa Allah?' Han upprepade det så mycket att jag önskade att jag aldrig hade gjort något innan den dagen och att jag hade börjat islam på nytt. Vid Allah — jag kommer aldrig att strida mot någon som säger La ilaha illa Allah efter detta."

Profeten sade också:

"Usama ibn Zayd är en av de mest älskade människorna för mig, och jag hoppas att han blir en av era rättfärdiga. Behandla honom väl."

Omar ibn al-Khattab respekterade honom mycket. När han delade ut statens pengar gav han Usama mer än sin egen son 'Abd Allah. När 'Abd Allah frågade varför sade Omar:

"Usama var mer älskad av profeten än du, och hans far var mer älskad av profeten än din far."

Usamas armé

När Usama var **under 20 år** utsåg profeten ﷺ honom till befälhavare över armén som skulle marschera mot romarna i Levanten. Detta trots att många äldre sahaba fanns i armén. Vissa uttryckte missnöje, och profeten sade då från minbaren:

"Vissa kritiserar Usamas ledarskap, och de kritiserade hans fars ledarskap tidigare. Vid Allah, hans far var värdig ledarskap, och Usama är värdig det. Han är en av de mest älskade för mig efter hans far. Behandla honom väl."

Profeten dog innan armén hann avgå. När Abu Bakr blev kalif fullföljde han profetens order och skickade armén. Han sade till Usama:

”Gå i Guds namn. Strid mot dem som förnekar Gud. Bedra inte, stjäla inte från krigsbyte, döda inte en gammal man, inte en kvinna, inte ett barn. Hugg inte ner träd. Slakta inte får annat än för att äta.”

Romarna blev förvånade över att muslimerna marscherade mot dem trots profetens död — och ännu mer förvånade över att befälhavaren var en ung man. Men Usama segrade och återvände med armén oskadd. Muslimerna sade:

”Vi har aldrig sett en armé som var tryggare än Usamas armé.”

Hans liv under de rättleda kaliferna

Efter segern mot romarna deltog Usama i riddakrigen och fortsatte delta i erövringarna under kaliferna.

När den stora fitnan bröt ut mellan ‘Ali och Mu‘awiya höll Usama sig helt neutral. Trots sin kärlek till ‘Ali kunde han inte lyfta sitt svärd mot en muslim, särskilt efter att profeten hade förebrått honom för att ha dödat en man som sagt *La ilaha illa Allah*.

Han sade:

”Jag kommer aldrig att strida mot någon som säger La ilaha illa Allah.”

När al-Hasan ibn ‘Ali avstod kalifatet till Mu‘awiya gav Usama honom trohetseden tillsammans med andra sahaba som Sa‘d ibn Abi Waqqas.

Vem var Usamas mor?

Hans mor var **Umm Ayman**, profetens fostermor och hushållerska, och Zayd ibn Harithas hustru. Profeten hade ärvt henne från sin mor när han var sex år gammal. Hon var från Abessinien och hade kommit till Mekka

med armén som försökte förstöra Ka'ba. Quraysh tog henne som fånge och hon blev tjänare hos 'Abd Allah ibn 'Abd al-Muttalib.

När profetens mor dog tog Umm Ayman hand om honom. Efter hans äktenskap med Khadija frigav han henne. Profeten brukade säga:

"Umm Ayman är min mor efter min mor."

Usamas far

Hans far var den ädle följeslagaren **Zayd ibn Haritha**, profetens mawla och adoptivson före islam. Han var den första av slaverna som antog islam och en av de tidigaste muslimerna. Han deltog i alla strider med profeten och utsågs ofta till befälhavare över expeditioner. Han var en av de tre befälhavarna som stupade i **slaget vid Mu'ta**.

Han var den enda följeslagaren som nämns vid namn i Koranen. Profeten sade:

"O Zayd, du är min vän, från mig och till mig, och den mest älskade av folket för mig."

Sahaba kallade honom **"profetens älskade"**.

Usamas död

Efter att ha hållit sig borta från fitnan bosatte sig Usama i **al-Mizzah** väster om Damaskus, sedan i **Wadi al-Qura**, och slutligen i Medina. Han dog år **54 AH**, enligt andra år **61 AH**, och begravdes i **al-Baqi'**.

Källor

- Ibn al-Athir, *Asad al-Ghabah fi Ma'rifat al-Sahabah*.
- Ibn Sa'd, *al-Tabaqat*.
- al-Dhahabi, *Siyar A'lam al-Nubala'*.
- Islamweb: *Usama ibn Zayd*.
- Qissat al-Islam: *Usama ibn Zayd*.